

Бувало й так

В мисливській історії Березнівщини зареєстрований факт вполювання ... ведмедя. Це було в далекому 1861 році. У тій згадці вказувалось, що то був останній ведмідь на Поліссі. Місцевість, де його полювали, знаходилась в непрохідних хащах, серед боліт, залишки яких збереглись між нашим районом і Житомирщиною. Бував там і я неодноразово. Краса дикої природи завжди заворожує справжніх мисливців. Густий ліс, столітні дуби побачити нині їх – велика рідкість. Прокладені дороги – це ніби запрошення до вирубки лісу. І невідомо, чи по закону, чи через бездоглядність ліс зникає, як то кажуть, на очах. Про це не пишуть у наших газетах, бо можуть під корінь і газети повирубувати. От написав і подумав: «Так не надрукують».

Так от, в цій глушині мені показали мисливську вишку. Невеличка будочка на висоті 6-7 метрів перед галявиною. В ідеальній сучасній формі вона прийшла до нас із Європи. Там полювання набирає чудернацьких, суперсучасних форм. Велика будівля, обладнана біноклем для нічного бачення, підведене електричне світло, прожектор, вікна на три боки світу. Усі вони закриваються в негодю. Є там двоспальне утеплене ліжко, культурна програма. В будь-який час можна попиту гарячого чаю і навіть остограмитись. Надають рушницю снайперського типу, яка стріляє на відстань до двох кілометрів. Обов'язково присутній єгер чи єгерка, які відшуковують серед табуна того звіра, якого бажає вполювати багатій-мисливець. Успіх гарантовано.

У нас, в багатому на дичину Поліссі, полюють поодиночі, зі своєю зброєю, електрики немає, замість ліжка – тапчан. Однак за добу полювання необхідно заплатити ... три тисячі гривень. Плата наперед і не залежить від успіху. По оплаті за послуги та по знищенню дичини ми Європу давно перегнали. Сучасна фінансова спроможність мисливця оцінюється тим фактом, що він полює з вишки або з гвинтокрила. Взагалі то цей факт приховується від широких мисливських кіл, ніби як персональні дані, що не підлягають розголошенню, бо, бачте, розкривають суть людини, яка не знає, де подіти гроші, що впали з неба.

Вважається, що це може негативно вплинути на вибори в депутатів, призначення на посади в суді, поліції, прокуратурі та в інших органах влади, в галузях лісового господарства, торгівлі, енергопостачання. Тобто на посадах,

збій, заклинити, а казенні ніколи. Перевірено не раз. Збираючи патронташ, помітив, що жінка принадиво поглядає на мене. На долю секунди завагався, чи йти на полювання. Ні, невчасні ці погляди. Ледь переборював себе. Перед полюванням перебувати поряд з дружиною не можна. Мусив начисто витерти рушницю. Масло, змазку, як і жіночий дух, звір чує далеко. Одяг має бути теплим, м'яким, чистим і не шарудіти. Перекусив трошки. А так хочеться часнику чи цибулі, аж слинка тече. І чого, коли дуже хочеться, то не можна? Із собою на полювання гострого чи пахучого брати не годиться.

Підвезли мене на конях під саму драбину вишки за декілька годин до заходу сонця. Хурману заборонив з воза сходити, кукурудзу попросив засипати в годівницю, декілька буханців хліба розкидати навкруг, риби для птахів. Ніби все продумав і зробив. Заліз на вишку, зарядив рушницю, зняв із запобіжника і ліг на твердий тапчан. Попереду довга безсонна ніч, потрібно подрімати. Мимоволі згадав отой лукавий погляд дружини. Ох, ці кабани. Де вони на мою голову взялись. Тяжко зітхнувши, закрив очі і пориїв у згадки про своє мисливське життя.

Розповідали, що недавно біля села з'явився вовк. Бачили його недалеко від осель то з одного, то з другого боку села. Він так впевнено ходив позагородами, що викликав у людей занепокоєння за худобу. Односельчани стали над нами, мисливцями, глузувати. Ніби ми боїмося з хати вийти. Тільки на зайчика герої. На наше лихо, декілька собак пропало. А це, як відомо, найкраща їжа для вовків (після овець та телят). На вимогу сільського начальства вирішили зібратись і домовились почергувати на вищі. Знайшли і принаду. Чотири ночі не дали результату. Чи то вовк хитрий, чи мисливці лопухи. Я більш, ніж впевнений, що вовк обдурив нас. Хлопці на вищі влаштували вечірку. Горілочка, копчене м'ясо і самогон, часничок, дзенькання склянок. Хіба це полювання? Такий насичений людський дух звір і за кілометр чує. На майже тисячу мисливців району в рік припадає один, максимум два впольованих вовки. Більшість мисливців за своє життя живого вовка і не бачили. Та ніхто в цьому не признається. Аякже, гонору більше, ніж харчів у рюкзаку.

Правда у тому, що вовків успішно полюють лише зимою. Потрібно їх вислідити і обкласти червоними прапорцями. Тільки тоді з'являється реальний шанс вполювати вовка. Багато про тонкощі полювання я довідався

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

дить вихід і втікає, відчувши реальну загрозу життю.

А от на лося вовк ніколи один не нападає. Лось себе легко захищає. Його копита могутні, роги теж надзвичайно сильна зброя. Але згряя вовків легко може загнати лося на лід озера чи річки, по якому він не може рухатись. Якщо ж лось впав, то це вже вовча здобич запевне.

Та що я про вовка думаю, завдання ж одержав на свиню, а краще на двох кабанчиків і свиню. І замовлення виконано і здобич в хату. Це було б ідеально. Але мрії мисливців не часто справджуються. Перед полюванням очі марення про успіх не дають нормально виспатись. Але сьогодні висплюсь, відпочину, а під ранок може прийти свині. Підготувався ж добре. Дотримався вимог старих, досвідчених мисливців. Будемо чекати. Цвірінкання пташок звеселяє слух. Каркнула ворона. Ця поживу чує і бачить краще за вовка.

Під ранок розгулювся вітер, хмари то закривали місяць, то відкривали його на короткий час. Темнота, хоч око коли. Вовча погода, подумав. Стою з рушницю і проглядаю поляну в ті хвилини, коли хмари відкривають місяць. І раптом бачу кучку кабанчиків, які посилено харчу-

де найбільш потрібно хоч би на очах виявляти співчуття до простого люду з його невеликими фінансовими статками.

Таких вишок у нас в районі всього нічого, ну з десятків – на п'ять-шість мільйонерів.

Розказував мені один мисливець, що йому надійшло замовлення на цьогорічну молоденьку свиню вагою 120 кг. Ні більше, ні менше. Обов'язково з чорною щетиною. Кнур не приймається. У цього м'ясо із запахом і твердують, незважаючи на довге і з великою кількістю спецій приготування. Це і добре, і погано. Чому добре? Бо кнура не важко, так би мовити, збройно приватизувати. Щодо свині, то вона хитріша за кнура в разів десять і на принаду не лізе, як кнур. Отож потрібно чекати, коли кабан наїсться і захрюкає, запрошуючи до годівниці свиню. А це кілька годин чекання. Нерви можуть не витримати, чекаючи на оте хрюкання-запрошення. Може так статись, що сікач-одиначка прийде, по самі вуха нажереться і в секунду змиється із зони пострілу. От і кусай собі лікті. А ще кажуть: дурневі, що на вишці полювати, що сало у власній коморі з діжки діставати... Замовляючи дичину, високе начальство харчі кабанячі виділяє. Ковбана для свиней нормальна, є де їм купатись. Бо це створіння не може без грязюки жити, особливо після доброгор харчування.

На цей раз мені вручили американський шестизарядний «Вінчестер» з патронами. Набої, правда, казенні, слабенькі. Свої надійніші по заряду, але можуть дати

від мисливця – мого далекого родича. Дивні речі він розказував про вовків. Зринають в пам'яті його розповіді. Він говорив, що вовки, самець і самиця надзвичайно вірні один одному. Спарувавшись, вони ніколи вже не розлучаються. Дітей своїх глядять поперемінно. Один іде на полювання, а другий недалеко біля лігва сидить. Якщо, наприклад, рись поблизу чи кабан, вовк лише своєю появою наводить порядок і відганяє можливого кривдника своїх дітей. От з людиною вже важче. Особливо, якщо вона озброєна. Вовк чи вовчиця спостерігає, як мисливець забирає в мішок малечу і непомітно на великій дистанції супроводжує кривдника. При першій можливості викрадає своїх дітей. Нападати на озброєного і тверезого мисливця вовк ніколи не буде. Ну, хіба що скажений, або, якщо п'яний мисливець. Вовк може перечавити шию чи вирвати горло. Ці дуже рідкісні випадки почали більше зустрічатися після Чорнобильської катастрофи. Кинуті напризволяще, собаки спарувувалися з вовчицями, своїми далекими родичками, і явили на світ гібрид вовка і собаки. Розум собаки і безстрашність вовка, поєднавшись, дають надзвичайно сильного і непередбачуваного звіра. Чорнобильський вовк не боїться зброї. Якщо він голодний, то легко заходить в село і вибирає в хлівах, що захоче. Якщо собака гавкне, то йому кінець. Отож, як правило, вони мовчать. Грізний запах вовка змушує собаку забитися в будку і не подавати ознак життя. Вовк нищить все, що бачить, а потім бере, що захоче, і тягне в ліс. Закритий в хліві, він по драбині вилазить на горище, знахо-

ються біля принади. Раптом хмара закрила місяць і стало темно. Але я вже не раз умовно стріляв на те місце, де повинні бути кабани і відкрив стрільбу. Майже миттєво розрядив рушницю. Шість пострілів злилися в безупинний вогонь. Прислухався, щось вовтузиться внизу і хрипить. Перша думка перезарядитись і спуститись з вишки, друга – перезарядитись і почекати. Поранений звір – це завжди чекай нападу. На коротку мить місяць знову освітив поляну. Поряд із годівницями лежали собаки. «Та що за невезуче полювання?» - подумав я. Ні пуху, ні пера не здобув. Злазити побоявся. Коли розвидніло, таки спустився з вишки. Біля годівниці лежало два здоровенних вовки. Очам своїм не вірив, поки, кілком штурхаючи, не переконався, що вбиті. Зразу в пам'яті зринуло: було ж їх не менше п'яти-шести. Більше вони на це місце ніколи не вернуться. Явно, що були ще поранені. Бігли в різні боки. Подумав, що потрібно буде обстежити територію навкруги. Все може бути.

Знайдений неподалік третій вбитий вовк зробив мене майже героєм. Усі вітаються, кожен хоче потиснути руку, а через одного пропонують відзначити цю подію в шинку. Як виявилось з розмов односельчан, я найсміливіший, найрозумніший чоловік в селі. Не потрібно нічого вже доказувати. Але замовники свині заборонили все розказувати, як то було, а саме, з чого стріляв, за вишку ні гу-гу. Мовчав за свій бій з вовками роками, але помінялась ситуація і стало легше на душі, як оце розповідь.

Віктор КУЦ.